

För de ryska konstruktivisterna under revolutionsåren från 1918 var industrisamhällets formförråd en inspirationskälla för den nya konsten. Konsten representerade ingenting annat än sig själv men apostroferade tydligt maskinkulturen i arvet från de italienska futuristerna. Geometriska grundformer, brokonstruktioner, mobiler och fackverk var tidens lösen. Vladimir Tatlins roterande torn för den tredje internationalen var ett uttryck för detta. Tatlin var en av de första som arbetade med mobiler.

Funktionen blev i sig någonting vackert, ett slagord som den efterkommande arkitekturrörelsen Funktionalismen tog till sitt hjärta. Så knäslattes en tradition som fortfarande är levande.

Ingela Palmertz som just nu visar skulpturer på Konsten Hus arbetar i den andan. Hennes järnkonstruktioner tycks vara vikta av papper som sedan överförs till klippta järnplåtar. Vissa av hennes arbeten är insatta i rumsligheter konstruerade av fyrkantsrör. En del påminner om fackverkskonstruktioner som bärande balkar till ljusriggar eller stegar och torn till elinstallationer. Allt är bemålat i en skala med kyliga färgklanger. Hon rör sig gärna i den blåroda kvadranten av färgtonkretsen med blandning av vitt och svart.

Skall man arbeta med form på ett sparsmakat, nästan minimalistiskt, sätt krävs det precision. En oerhörd exakthet för att konstruktionerna skall laddas med poetisk bärkraft. Det krävs också ett mått av förmässig orättvisa som fördelar formerna på ett intresseväckande sätt och som lämnar utrymme för betraktaren att själv fylla i där linjer saknas.

Palmertz arbetar med ljuset, skuggorna och mellanrumsformerna som bärande element i sina konstruktioner. Vissa former ser ut att ha emanerat ur en skuggverkan. Det är bara skuggan kvar och det föremål som kastade den låter sig bara tänkas. Två hörnskulpturer som rundar av hörnen i utställningshallen har förutom en slagskugga från ljussättningen även en konstruerad egenskugga som går in i och beskriver rummets hörn. Från taket hänger flera fritt svävande konstruktioner som kastar mönster på golv och väggar. I glaslådor hänger vita pappersark som skurits upp och där delarna vikts i flacka vinklar mot varandra, enkelt men utsökt i sin precision. En del bemålade plåtar har bearbetats på samma sätt. Utställningen innehåller även några stenskulpturer. Det är geometriska former som är ihopfogade och där mötet dem emellan ger en betydelsefull vinkel i konstruktionen. Man märker i serigrafierna hur mycket den tredje dimensionen betyder för Palmertz. Serigrafierna känns inte lika övertygande som det övriga i utställningen.

Sammanfattningsvis så är det en poetisk, vacker och konsekvent utställning som Palmertz uppvisar. Till dess förtjänster hör den utomordentliga precisionen och att hon samtidigt litat så mycket på betraktaren att hon stundtals kan utelämnas och bara antydas. Då blir jag som betraktare medskapare och då känner jag att betraktandet ger mig någonting.

Bertil Sundstedt